

RECENZJA

rozprawy doktorskiej płk. mgr. inż. Andrzeja MAGIERY
pt. „**Wpływ podsystemu technicznego regionalnej bazy logistycznej
na zapewnienie bezpieczeństwa militarnego jednostek i instytucji
wojskowych**”, WAT, Warszawa 2022, ss. 357, napisanej pod kierunkiem
naukowym dr. hab. Mieczysława PAWLISIAKA, prof. WAT.

1. OPINIA OGÓLNA

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska opracowana przez Pana płk. mgr. inż. Andrzeja Magierę jest studium poświęconym istotnemu obszarowi funkcjonowania sił zbrojnych, jakim z pewnością jest podsystem techniczny. Treści zawarte w dysertacji, będącej sprawozdaniem z badań przeprowadzonych w trakcie realizacji przewodu doktorskiego wskazują, charakteryzują oraz oceniają bezpośredni oraz pośredni wpływ podsystemu technicznego regionalnej bazy logistycznej na zapewnienie bezpieczeństwa militarnego jednostek i instytucji wojskowych. Przeprowadzone badania oraz wysunięte na ich podstawie wnioski mogą stanowić ważny przyczynek do dalszego rozwoju nauk społecznych, w zakresie teorii nauk o bezpieczeństwie. Posiadają one także z pewnością wymiar praktyczny w odniesieniu do permanentnego doskonalenia wojskowego systemu logistycznego wobec dynamicznych zmian sił zbrojnych oraz przeobrażeń zachodzących w ich otoczeniu.

2. OCENA METODYCZNA

Koncepcja metodyczna rozprawy została przedstawiona w podrozdziale 1.2. – *Przedmiot, podmiot i cele badań, problemy badawcze, hipoteza oraz zadania badawcze* - w którym Autor sekwencyjnie odniósł się do podstawowych elementów procesu naukowego, obejmującego: cele rozprawy – poznawczy oraz użytkowy wraz z czterema

celami szczegółowymi (s. 28.), problem badawczy wraz ze zdefiniowaniem pięciu problemów szczegółowych (s. 29.), hipotezę badawczą oraz pięć hipotez szczegółowych (s. 30.), przedmiot i podmiot badań (s. 28.). Ponadto w tej części pracy, w celu weryfikacji sformułowanej hipotezy badawczej, rozwiązania postawionego problemu badawczego oraz osiągnięcie założonych celów badań zaplanowano wykonanie pięciu zadań badawczych. Uzupełnieniem wskazanych założeń badawczych jest zawarty w podrozdziale 1.3. opis zastosowanych metod badawczych.

Wyrażam przekonanie, że dobrym wprowadzeniem przed opisem ww. aspektów procesu badawczego jest poprzedzenie ich krótką identyfikacją sytuacji problemowej zawartą we wstępie rozprawy oraz podrozdziale 1.1. - *Uzasadnienie wyboru tematu rozprawy doktorskiej*. Takie rozwiązanie umożliwiło bezpośrednie skorelowanie wszystkich zdefiniowanych kolejno elementów procesu naukowego z dostrzegalnymi przez Autora dysertacji niedoskonałościami. Identyfikacja sytuacji problemowej dała także klarowne podstawy do przyjęcia w konsekwencji założeń badawczych.

Metodyka badawcza

Cel poznawczy rozprawy (s. 28.) został ustalony jako „identyfikacja i ocena czynników mających wpływ na zapewnienie warunków realizacji zabezpieczenia technicznego jednostek i instytucji wojskowych przez regionalną bazę logistyczną”. Ponadto Autor określił cel użyteczny, za który przyjął „naukowe opracowanie koncepcji poprawy zdolności regionalnej bazy logistycznej do realizacji zadań zabezpieczenia technicznego jednostek i instytucji wojskowych zgodnie z rejonem odpowiedzialności”. W celu ich osiągnięcia Autor zdefiniował cztery cele szczegółowe, które jednoznacznie wyznaczyły kierunki prowadzonych dociekań. Należy podkreślić, że wyznaczone cele, mają charakter jednoznaczny i niezwykle ambitny, ale ich pełne osiągnięcie było z pewnością niezwykle trudne. Proszę zatem, aby w trakcie obrony Pan płk mgr inż. A. Magiera odpowiedział jednoznacznie na pytanie, czy wszystkie założone cele, w tym w szczególności trzeci cel szczegółowy badań, zostały w 100% osiągnięte.

Problem badawczy sformułowany został w postaci pytania: „jak można poprawić bezpieczeństwo jednostek i instytucji wojskowych w rejonie odpowiedzialności poprzez

doskonalenie funkcjonowania podsystemu zabezpieczenia technicznego RBLog?” (s. 29.). Zastanawiający jest jednak fakt, że w zakończeniu pracy ten problem przyjął inne brzmienie (s. 329.). W trakcie obrony proszę zatem o jednoznaczne wskazanie przez Doktoranta rozwiązywanego problemu badawczego w ramach prowadzonych badań naukowych. Wobec złożoności problemu głównego badań Autor zdefiniował pięć problemów szczegółowych (s. 29.), rozwiązywanych w poszczególnych częściach pracy. Zwracam uwagę i proszę o głębszą refleksję w zakresie postawionego pytania badawczego rozpoczynającego się od pytańnika „czy?” (czwarty szczegółowy problem badawczy). Taka konstrukcja wskazuje na jednoznaczną odpowiedź, która w mojej ocenie wobec złożoności rozpatrywanego obszaru nie jest w wymiarze naukowym możliwa.

Po bardzo szczegółowej lekturze treści rozprawy doktorskiej Pana płk. mgr. inż. A. Magiery oraz ich konfrontacji z przyjętymi założeniami metodycznymi stwierdzam, że problemy i cele badawcze pracy są w dużym stopniu skorelowane z przyjętym zakresem badawczym rozprawy. Jednoznacznie określiły one strukturę dysertacji. Doktorant, opisując teorię problemu, dokonując analiz i formułując wnioski uzyskane w trakcie badań, konsekwentnie dążył do realizacji przyjętych założeń badawczych, z których w mojej ocenie wywiązał się w stopniu wymaganym w tego typu pracach.

Sformułowanie problemów pracy stanowiło podstawę do przyjęcia hipotezy badawczej (s. 30.) w brzmieniu: „ciągłość procesów technicznych zabezpieczenia wojsk oraz struktury i potencjał wykonawczy logistyki wojskowej determinuje poziom bezpieczeństwa militarnego państwa”. Autor wyartykułował ponadto pięć hipotez szczegółowych, które częściowo zostały skorelowane ze zdefiniowanymi uprzednio problemami szczegółowymi. Ocena postawionej hipotezy oraz hipotez szczegółowych pod kątem ich poprawności naukowej wskazuje na ich pewne mankamenty, do których należy przede wszystkim zaliczyć: utrudnione badanie wskazanych parametrów wobec ich „intuicyjnego” charakteru oraz braku jednoznacznie przyjętych mierników i wskaźników; oczywisty charakter niektórych sformułowań, nie wymagający potwierdzenia w procesie poznania naukowego. Pomimo dostrzeżonych niedoskonałości, w kontekście całości treści rozprawy doktorskiej uważam, że hipoteza

oraz hipotezy szczegółowe spełniły swoje kluczowe zadanie, ukierunkowując Doktoranta na zasadnicze plaszczyny dociekań.

Przyjęta hipoteza oraz problemy badawcze wymagały zastosowania określonych **metod badawczych**. W toku dociekań Autor posługiwał się zarówno metodami teoretycznymi, jak i empirycznymi. Klasyfikując metody badawcze Doktorant wskazał na metody empiryczne, do których zaliczył: metodę sondażu diagnostycznego i obserwacji, a także metody teoretyczne wskazując na: analizę, syntezę, porównanie, abstrahowanie i wnioskowanie. (s. 32.). W odniesieniu do poszczególnych metod opisano ich wykorzystanie na poszczególnych etapach realizacji badań. Dla pewności prawidłowego rozumienia podejścia metodycznego w zakresie nauk o bezpieczeństwie proszę aby Doktorant w trakcie publicznej obrony wskazał narzędzie badawcze wykorzystane w trakcie obserwacji naukowej oraz odniósł się do istoty, zakresu i celu przeprowadzonej (od s. 34. do s.37.) krytycznej analizy literatury.

2.1. Struktura rozprawy

Układ rozprawy jest logiczny i spójny. Recenzowana dysertacja łącznie liczy 357 strony. Opracowanie składa się z sześciu rozdziałów, obejmujących razem 25 podrozdziałów. Treść zasadnicza rozprawy została poprzedzona streszczeniem w języku polskim oraz angielskim, wykazem skrótów oraz słownikiem terminów i definicji. Pracę kończy bibliografia, spis: rysunków, tabel i wykresów oraz cztery załączniki.

Przyjęte uporządkowanie strukturalne pracy pozwoliło na prawidłowe stawianie tez i konsekwentne ich rozwijanie oraz wyjaśnianie.

2.2. Wykorzystana literatura

Doktorant do przygotowania rozprawy doktorskiej wykorzystał zarówno wydawnictwa zwarte (23) oraz dokumenty normatywne (62). Cytowaną literaturę naukową w wymiarze ilościowym oraz fakt braku odniesienia się do artykułów publikowanych w specjalistycznych periodykach należy uznać za skromny. Praca zawiera 154 przypisy dolne, co należy docenić, nie mniej jednak zgłaszam uwagę do zbyt częstego cytowania jednego źródła podczas opisu określonych zjawisk

(np. przypisy: od 28. do 36.; od 53. do 56.). Zastrzeżenia zgłaszam ponadto do zbyt ogólnikowych zapisów zawartych w wybranych przypisach dolnych (np. 122 – „informacje uzyskane na podstawie analizy płac w RBLog”).

Podsumowując warstwę metodyczną rozprawy, należy stwierdzić, że pomimo wskazanych niedoskonałości przyjęta przez Doktoranta koncepcja badań oraz dobrane metody badawcze są wystarczające i adekwatne do potrzeb rozpatrywanej problematyki. Należy podkreślić, że w mojej ocenie Autor generalnie zna i przestrzega ogólne zasady prowadzenia badań naukowych.

3. OCENA MERYTORYCZNA

3.1. Znaczenie problematyki podjętej w recenzowanej rozprawie

Jednym z kluczowych podmiotów w systemie bezpieczeństwa państwa są siły zbrojne, których prawidłowe funkcjonowanie jest determinowane szeregiem czynników, wśród których szczególna rola przypada wojskowemu systemowi logistycznemu. System ten tworzony jest przez sześć podsystemów oraz dwa obszary funkcjonalne, których efekt działań stanowi o możliwościach i poziomie realizacji zadań stawianych przed siłami zbrojnymi we wszystkich stanach funkcjonowania państwa, tj, pokoju, kryzysu i wojny.

Podjęta w rozprawie tematyka odnosząca się do wpływu podsystemu technicznego regionalnej bazy logistycznej na zapewnienie bezpieczeństwa militarnego jednostek i instytucji wojskowych stanowi niezwykle ważny i aktualny problem. Odnosi się ona bezpośrednio do bezpieczeństwa militarnego Polski, które w obecnych uwarunkowaniach geopolitycznych powinno stanowić jeden z filarów bezpieczeństwa państwa.

Uwzględniając powyższe, należy zauważyć, że wybór tematu dysertacji podyktowany i uzasadniony został zarówno względami teoretycznymi, jak i praktycznymi. Względy teoretyczne to przede wszystkim niewystarczające w środowisku naukowym pogłębione rozważania dotyczące procesu efektywnego funkcjonowania podsystemu technicznego wojskowego systemu logistycznego. Do względów praktycznych należy przede wszystkim zaliczyć realną potrzebę poprawy

zdolności regionalnej bazy logistycznej do realizacji zadań zabezpieczenia technicznego jednostek i instytucji wojskowych zgodnie z rejonem odpowiedzialności.

Złożoność i wieloaspektowość podjętego tematu implikowały strukturę pracy obejmującą w swej zasadniczej części jeden rozdział metodyczny oraz pięć rozdziałów merytorycznych.

Rozdział drugi – *Zabezpieczenie techniczne w regionalnej bazie logistycznej* – ma charakter teoretyczny. Doktorant potraktował go, co należy ocenić pozytywnie, jako wprowadzenie do obszaru prowadzonych badań i dociekań określonego tytułem rozprawy. Na podstawie dokumentów strategicznych oraz doktrynalnych oraz wybranej literatury przedmiotu badań odniósł się w nim do istoty i wymiarów zabezpieczenia technicznego postrzeganego jako determinanta bezpieczeństwa jednostek i instytucji wojskowych. W tej części pracy autor wskazał ponadto na wiodącą rolę i zadania Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych RP w realizacji szerokiego spektrum zadań zabezpieczenia technicznego oraz zidentyfikował rolę i znaczenie regionalnej bazy logistycznej w terytorialnym systemie zabezpieczenia logistycznego wojsk. Zamieszczone w tej części pracy rozważania należy traktować jako podstawy teoretyczne podjętego do badań obszaru a przedstawione na zakończenie rozdziału wnioski i uogólnienia wskazują na potrzebę prowadzenia badań, identyfikując określone niedomagania i dysfunkcje obecnego podsystemu technicznego SZ RP.

Rozdział trzeci – *Identyfikacja zdolności regionalnej bazy logistycznej w zakresie realizacji zadań zabezpieczenia technicznego w zapewnieniu bezpieczeństwa funkcjonowania jednostek i instytucji wojskowych* – zawiera analizę struktury organizacyjnej i zadań regionalnej bazy logistycznej, w tym w szczególności wydziału technicznego realizującego zadania w ramach podsystemu technicznego. Przedstawiono w nim także charakterystykę posiadanych sił i środków przeznaczonych do realizacji wybranych zadań związanych z zabezpieczeniem technicznym. W tej części pracy szczegółowej analizie poddano także budżet wydziału technicznego z uwzględnieniem poszczególnych sekcji technicznych. Należy docenić przekrojowe podejście Autora do badanych i opisywanych zjawisk, nie mniej jednak treść prezentowanych rozważań w wielu przypadkach odbiega od opisu naukowego przyjmując charakter wojskowego dokumentu doktrynalnego lub instrukcyjnego. Za szczególnie wartościową uznaję

przeprowadzoną w podrozdziale 3.3. charakterystykę realizacji budżetu w regionalnej bazie logistycznej w ramach realizacji zadań zabezpieczenia technicznego. Prezentowane w tej części pracy dane, zestawione tabelarycznie zostały nie tylko właściwie udokumentowane, ale mogą stanowić interesujący materiał badawczy w dalszym procesie poszerzonych badań naukowych w obszarze zabezpieczenia logistycznego wojsk.

W rozdziale 4. - *Identyfikacja potrzeb w zakresie zabezpieczenia technicznego generowanych przez instytucje i jednostki wojskowe* – zawarte zostały uwarunkowania prawne realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia technicznego. Ponadto ta część pracy poświęcona została analizie uwarunkowań formalno-prawnych, a także charakterystyce i ocenie zmodyfikowanego w 2019 roku procesu planowania rzeczowego w siłach zbrojnych. Na podstawie doświadczenia zawodowego oraz wyników przeprowadzonych badań Autor zaproponował propozycję alternatywnego przedmiotowego planowania na podstawie prognoz statystycznych. Autorska koncepcja jest z pewnością interesująca, ale w moim przekonaniu wymaga poszerzonych analiz oraz identyfikacji wpływu zaproponowanych rozwiązań na inne wymiary funkcjonowania sił zbrojnych.

Rozdział 5. – *Ocena procesu planowania i realizacji zabezpieczenia technicznego przez regionalną bazę logistyczną w pierwszej połowie XXI wieku* stanowi sprawozdanie oraz opis z przeprowadzonych metodą sondażu diagnostycznego badań empirycznych. Wśród 231 respondentów znaleźli się przedstawiciele pionu technicznego RBLog oraz reprezentanci zabezpieczanych jednostek wojskowych. Treści analiz podzielono na ocenę dokonaną przez realizatorów systemu, ich beneficjentów oraz przez przełożonych regionalnej bazy logistycznej. Ze względu na brak jednoznacznych argumentów wskazujących na minimalną liczebność próby badawczej przy założonych poziomie ufności, proszę aby Doktorant podczas publicznej obrony przedstawił szczegółowe wyliczenia wskazujące na poprawność przyjętych założeń badawczych. Zwarte w tej części pracy wykresy oraz ich opis nie budzą większych zastrzeżeń i stanowią widoczny wkład Autora w rozwiązanie zidentyfikowanych problemów badawczych. Uzupełnieniem badań empirycznych przeprowadzonych techniką ankietowania

są wyniki uzyskane dzięki wywiadam przeprowadzonym z 12 ekspertami ze Sztabu Generalnego WP, Inspektoratu Wsparcia SZ RP, RBlog oraz Wojskowych Oddziałów Gospodarczych. Zebrany materiał badawczy został w zasadzie właściwie opracowany i posłużył do przedstawienia określonych wniosków i uogólnień.

Rozdział 6. - *Kierunki poprawy i rozwoju zdolności regionalnej bazy logistycznej w zakresie realizacji zadań zabezpieczenia technicznego jednostek i instytucji wojskowych* – wskazuje na wymagalne zdolności RBlog w zakresie badanego zjawiska. Autor w tej części pracy przedstawił ponadto propozycje kierunków zmian dotyczących poprawy funkcjonowania obszaru zabezpieczenia technicznego regionalnej bazy logistycznej w szczególności w wymiarze: systemowym, organizacyjnym /strukturalnym oraz dokumentacyjnym. Zaproponowane rozwiązania ukierunkowane zostały na optymalizację realizacji zadań zabezpieczenia technicznego realizowanego przez regionalną bazę logistyczną na rzecz jednostek i instytucji wojskowych. Proponowane rozwiązania usprawniające posiadają walor doskonalący, nie mniej jednak w mojej ocenie zabrakło jednoznacznie i precyzyjnie zdefiniowanych kryteriów optymalizacyjnych, co pozostaje warunkiem koniecznym w podejmowanych procesach optymalizacyjnych. Przedstawione rozwiązania usprawniające, odniesione w szczególności do „...krajowych i resortowych przepisów, wewnętrznych uregulowań podmiotów logistycznych oraz struktury RBlog...” mogą stanowić interesujący materiał bazowy w procesie doskonalenia funkcjonowania podsystemu technicznego regionalnej bazy logistycznej.

Wnioski jakościowe oraz poznawcze z pracy zamieszczone zostały w zakończeniu. Stanowią one z pewnością interesujący materiał w procesie nieustannego doskonalenia funkcjonowania regionalnej bazy logistycznej w warunkach dynamicznych zmian sił zbrojnych oraz ich otoczenia.

Podsumowując ocenę poziomu merytorycznego rozprawy należy stwierdzić, że prezentowane treści mają wartościowy charakter. Zakres i poziom rozważań dowodzi o dużym doświadczeniu i zasobie wiedzy Autora w badanym obszarze.

4. UWAGI

W trakcie lektury rozprawy nasunęły mi się głębsze refleksje i uwagi wymagające dodatkowej interpretacji Doktoranta. W związku z powyższym prosiłbym o odniesienie się w trakcie publicznej obrony rozprawy doktorskiej do następujących kwestii:

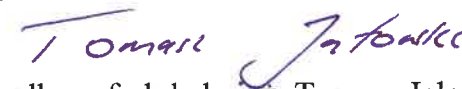
1. Wskazania badanych zmiennych w sformułowanej hipotezie badawczej oraz hipotezach szczegółowych oraz wykorzystanych mierników i wskaźników do ich pomiaru.
2. Konfrontacji istoty i zakresu optymalizacji w odniesieniu do podjętego do rozważań obszaru badawczego.
3. Wskazanie perspektyw czasowych możliwych do adaptacji rozwiązań doskonalących zawartych w rozdziale 6. pracy.
4. Rozwinięcie wymiarów pojęcia efektywność używanego wielokrotnie w pracy w odniesieniu do podsystemu technicznego regionalnej bazy logistycznej.

5. WNIOSEK KOŃCOWY

Biorąc pod uwagę całościową ocenę stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska autorstwa Pana płk. mgr. inż. Andrzeja Magiery pt.: „Wpływ podsystemu technicznego regionalnej bazy logistycznej na zapewnienie bezpieczeństwa militarnego jednostek i instytucji wojskowych” spełnia wymogi ustawowe stawiane pracom doktorskim.

Rozprawa, przygotowywana pod opieką promotora dr. hab. Mieczysława Pawlisiaka, prof. WAT stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego oraz jest dowodem specjalistycznej wiedzy Doktoranta. Świadczy ona ponadto o umiejętności samodzielnego prowadzenia badań naukowych.

Wobec faktu, że recenzowana praca spełnia wymogi formalne stawiane kandydatom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, wnoszę o dopuszczenie Pana płk. mgr. inż. Andrzeja Magierę do publicznej obrony przedłożonej do recenzji rozprawy doktorskiej.

płk prof. dr hab. inż. Tomasz Jałowiec

